

FOMENT

DIARI NACIONALISTA REPUBLICA

Preus de suscripció

REUS. Pts. 1'50 al mes.
Fora. 4'50 trimestre
Estranger. 9

Número solt 5 céntims

Anuncis segons tarifa

Núm. 216

ANY XI.

REUS, DIVENDRES 22 DE SETEMBRE DE 1916

GRAN HOTEL DE LONDRES

HOTEL DE PRIMER ORDRE

:: Habitacions amb telèfon urbà i interurbà :: Habitacions amb banys, dutxes i telèfon ::

S. GIL VERNET

METGE-CIRURGIÀ DE L'HOSPITAL DE STA. CREU.—EX PREPARADOR
ANATÒMIC PER OPOSICIÓ DE LA FACULTAT DE MEDICINA

Cirurgia :: Matriu :: Vies urinaries

ESPECIALITAT EN LA CURACIÓ DE LES HERMIES

Consulta de 6 a 9

Carrer Nou de Sant Francesc, 5, pral. - BARCELONA

Cróniques de París

París 16-IX-1916.

Fa ja sortosament, d'ençà que'm faig la barba jo mateix, i d'així fa ja molt temps, que no anant a cal barber, no veig els periòdics gràfics, lloc on, com a cal cirabotes o als Circles dels senyors o als Cafés de xavo, acostumen a ésser abonats d'aqueixa premsa, per a distreure l'impaciència de la clientela els uns, la mandra els altres, o per a que'ls socis qre no saben llegir, tinguin amb què encaparar-se i esperar l'hora de l'ápet, *il-lustrant-se* econòmicament; pero l'altre dia, sense saber d'on queia, heu's-aquí que'm vé a mans un exemplar del «Mundo Gráfico» tot fresc i sempre de actualitat, datat el 6 dels corrents a Madrid i vist al 9 del mateix a París, lo què vol dir que va córrer més que una mala nova, i, fillets de Deu, jo que si no soc tant tafaner com el Battle, poc se n'hi falta, temps va faltar-me per a fullejar-lo, previes les consideracions del cas, o sigui de que essent gràfico no ho era porno, cosa de mal gust i de feblesa, i que, venint de Madrid, no podia a cap filia ni solzament a centralisme. Haguda la convicció de que era de la *bueno prensa* i sense la temèra del que té poagre a menjar caça fresca, començó per l'article de fons, moll de l'os de la casa i cosa la menys manosejada del cós del periòdic, i, pam!!!! el director es diu Verdugo; unes idees segurament inspirades a la vista del *minero en prensa*, més filles del *cafard* o potser del fàtic del brillant escriptor que les signa, que fruit d'inspiració vehement d'un artista de la ploma, tant vari i ple d'amenitat com ell; passo per alt lo que diu un tal Jonnat de *puro conocido* un article sobre el *Crimen de Bolaña*, etc., etc., i faig inventari dels fotogravats. Si l'hagués fet a ull, abans de veure el periòdic, m'hauria errat de mig a mig, puig que aqueixa volta no és ben bé castic, no hi ha ni toros ni toreros ni *Cristo que lo fundó*; se veu que l'informació dels crims produex més, i, adiós afició, que te quedas sin

als inorientats, el teatre, el cine i totes aquelles manifestacions que podrien ser font de bona ensenyença, delectau-hi, haurien d'ésser escola a petites dossis, per a facilitar-ne l'assimilació; camp de sembradura de llevor fàcil a vegetar, prolífica als inconscients, agradable als rebels de l'estudi per temperament peresós; aqu's fa lo contrari de dalt a baix i de baix a dalt.

Els pobles que sostinguin aquests periòdics i diaris, sabats de l'apologia del crim infecte, del frau asquerós, de la pestilent informació de desgracies i toros; que exploten l'insania de les conciencies malaltives, que fomenten l'instint selvalgí de les ànimes incultes i dels esperits rurals, son pobles que's condemnen a l'irredempció, a l'embutiment perpetual, se fan a si mateix inferior, i lo rudimentari llur no avença mes que pels camins del mal i, en llur propria prostitució porten la marca d'indignes esclavatges als cacics, als senyors, als reis i reletons de baixa estofa.

Doneu-li amb aqueix poble el jurat i c'are concussions, doneu-li el Sufragi Universal i en fareu rodaires a sou i aspirants a empleus, doneu-li llibertat i en fareu llibertins, doneu-li democracia i en fareu anarquitzants amb el grilló de l'ignorància.

Prendrem grans ideals, volem el govern del poble pel poble, fem mitings i campanyes electorals amb el cor a la mà, l'ànima als llavis i els nostres eleitores llegeixen els «Sucessos» amb fruicció, el «Mundo Gráfico» amb avidesa i el «Liberal», «Imparcial» o «Noticiero» amb impaciència, mentres la gebrada de l'indiferentisme gela el foc del patriota i del vident i les empreses dels rotatius, el *Trust* i la premsa *il-lustrada* fan de saio de cònsuls i prefects.

Comencem per les beceroles i anirem al grà; però primer reguem la botxa i l'esbarzer que amaga les rates, cremem el gram i la canyota, que la terra torrada ens farà d'adob i així extirparem les males arrels que menjen nostres plantes i tornen clorotiques les fulles de l'arbre sagrat.

Aquí, a França, que es terror abona per tots els ideals i que les ronyes de la política no passen de l'escorça, que és veuen molt pero no interessen al cor, l'instrucció contrasta i fa sentir la vergonya de la nostra; la joventut que surt de les escoles públiques té una noció superior de lo elemental a la de molts de nostres batxillers; llurs coneixements son més positius, més d'acord amb la vida pràctica, tenen menys de ciència infusa, menys encyclopédia, però més efectivitat, i encanta sentir als infants donar la lliçó. Les noies estan alleugerides de l'embalum de prejudicis i bagatelles que tan se les carrega a casa nostra, en lloc d'armar-les per la vida futura amb armes a la moderna. El poble liegeix i s'emancipa i així se fa apte per a capir les ideologies i

pren part a les lluites amb criteri propi i no com a remada; llur civilitat no és una ficció; emprò aquí, l'Estat i el Municipi té una cura de les escoles molt distinta de la de l'Estat espanyol, on el saber conegut ja sembla patent a diputat de la majoria. Actualment s'està fent una energica campanya contra els films apològics de crims i banditisme d'importació nord-americana; els periòdics repulsius de la falla dels «Sucessos», carnícers de carn humana, ja no hi troben ressò; fins les hebdomedaries sanfaines a lo «Le Petit Parisien» han canviat de rumbo i la depuració del gust es un fet i el fré dels apetits sanguinaries dels analfabets es el bon sentit dels més.

Quan començarem nosaltres a cauteritzar aqueixa purulenta úlcera social! Quan començarem a exilar de casa nostra aqueixa lepra! Quan el *Liberal* i *Noticieros* revertin d'un empai de sang i fetge; quan les empreses que xupen de «Los Misterios de Nueva-York» i del detectivisme fassin fallida, que serà quan les escoles siguin moltes, grans i netes, els mestres ben pagats, i la gent sana fassi creuada i boicotegi tota aqueixa podridura, evitant-lo com a el pècat mes lleig de lesa moralitat.

MARIUS SUGRANES

LA GUERRA

RESUM DE LES OPERACIONS

Des del camí de ferro de Clery fins al Somme els alemanys han atacat vigorosament les posicions franceses de la cota 76, al nord del riu, essent contigit pel foc de les ametralladores i canons de tir àpud francesos. La lluita fou violenta. Al sud del riu han sigut expulsades algunes fraccions alemanyas que havien penetrat en les posicions avançades franceses. Al sector de Bucavesnes lluita d'artilleria. A l'est de la serra de Souain (Champagne), als Vosgos, al noroest d'Altkirch, han fracassat temptatives dels alemanys contra les posicions franceses avançades. Al sud de l'Ancre, segons el parte oficial anglès, l'artilleria ha mostrat gran activitat. Atacs contra les trinxeres britàniques a l'est de Martinpich, fracasaren. A la regió de la cota 60 el foc anglès feu explotar un dipòsit de municions. En el restant del front l'habitual canoneig.

En alguns punts del front belga, particularment al sud de Dixmude, les bateries belgues han canonejat violentament les peces d'artilleria de l'avversari. En algunes parts del front belga, particularment al sud de Dixmude, les bateries belgues han canonejat violentament les peces d'artilleria de l'avversari.

Les notícies de Russia senyalen, en els Cárpatos, l'ocupació d'alguns turons a les regions de Stribeni i Montpenavi, per les tropes del zar. A la regió del riu Narayowska encarniquats combats.

En altres regions, accions sense importància. A la Galitzia es desenrotlla des de fa 3 dies, una violenta batalla prop del riu Narajowa, al nord de Holier. Al Caucas, els russos han ocupat un bosc de Kuridjan.

Els italians, prosseguint sa ofensiva contra els austriacs, han canonejat les posicions enemicques del noreste de Cauriol i la vall de Trevenances, han ocupat un abric en aquest últim punt, prenen botí, i han arribat al ferrocarril de la vall de Drona. Al Carso fou rebutjat un vigorós atac austriac a la cota 144, al noreste de Montfalcone.

Al front romanès del noreste, a la vall de Streuil, forces austriques superiors han obligat als romanesos a replgar-se. Continua la lluita a la Dobrudja.

Les operacions prossegueixen a l'Orient amb gran activitat i ventajosa manera per als exèrcits aliats.

Els successos de Girona

PROTESTA

«El Socialista» de Madrid diu çò que segueix sota el títol «La impunitat del charrasco»:

«El resultado obtenido hasta ahora por la acción judicial militar en los sucesos de Gerona ha sido el confiscamiento en el castillo de Figueras, por dos meses, de un teniente.

El pueblo gerundense no está satisfecho con esta medida, y mantendrá su actitud de civismo. Y creemos que el pueblo gerundense tiene razón en esta actitud de disconformidad.

Las medidas adoptadas no están en relación con las ofensas que al pueblo de Gerona hicieron aquellos militares, ofensas que periódicos locales han referido con toda clase de detalles y que son de las que sublevan los ánimos más serenos.

Resalta tanto más la benignidad para con los militares, cuanto sigue en pie y pesando sobre los hombres civiles, la bochornosa ley de Jurisdicciones, que castiga de un modo brutal hasta sombras de ofensas que haga un paisano a las instituciones armadas.

Es, pues, sistemática esta desigualdad, más denigrante para quien se ve protegido por un privilegio de la ley que para el que sufre el peso de ese privilegio?

Se tiende a hacer de los militares una casta superior, inviolable, con carta blanca para todos los atropellos y amurallada contra las más justas vindicaciones.

Unimos nuestra protesta a la del pueblo de Gerona.»

DESAGRADI

Llegim en «La Veu de Catalunya»: «La magnifica crida que feia dies enrera el nostre Eugeni d'Ors a intenció

de promoure un bell acte de desagradí a l'ofensa inferida a Girona el dia 19 del mes passat, hi trobat ressó en molts esperits selectes, com ho proven les adhesions que anem rebent i que formen ja un important aplec.

Entre elles n'hi ha de literats, d'artistes, de polítics i d'homes de ciència. Totes les anem arxivant degudament, en espera del llur destí definitiu.

Trobant-se l'Orfeó fora de Barcelona esperem la seva tornada per concretar la forma definitiva que haurà de revestir el desagraví a la ciutat ofesa.

Per ara i tant, seguim rebent amb molt de gust les noves adhesions, entre les quals en tenim d'anunciades de tot arreu de Catalunya així com d'altres indrets, no mancant-n'hi d'il·lustres personalitats estrangeres a les quals la hospitalitat de Girona ha deixat grat record inoblidable.

RETALLS i COMENTARIS

Diu «La Lucha»:

«En la Coruña han obsequiado a Dato con una serenata. Y con este motivo se congregaron cerca de ocho mil manifestantes, aclamándole, vitoreando al «apóstol de la neutralidad española».

Este hecho retrata el estado moral de nuestro país. Su abyección, su miseria de espíritu. ¡Ocho mil españoles aclamando a Dato! Suponemos que la cifra no es verdadera. Pero sea cual fuere el número, la verdad es que la muchedumbre encanallada y vil no fué disuelta a garrotazos por el verdadero pueblo.

Don Eduardo Dato es el hombre símbolo de la España de los toros y del hambre. Es además el abogado de las grandes empresas. Es el gobernante de la sonrisa y del soborno. La época en que él ocupó la presidencia del Consejo de ministros es lo más vergonzoso y denigrante que registra la historia de las inmoralidades y desaciertos. No cuidó de otra cosa que de repartir dinero, arraigar el caciquismo, arrojar el cadáver de España en un pozo de basura».

Reus també té gravada en la memòria l'època en que aqueix polític del soborn governà; l'època en que Reus tingüé que passar per la vergonya de veure ocupada la primera magistratura de la ciutat per un paludo com l'Ambrós, per a que pogués ésser firmada l'escriptura del monopolio de les aigües amb qu'ls possibilistes, (que allòs no eren republicans), grans amics de Dato, volien endogalar la nostra ciutat.

Retallem de «Las Circunstancias», d'ahir:

«Ahir ens surt «Foment», tot volguent donar una lliçó de dret consistorial al nostre bon amic senyor l'allejà, com aquell que no diu res, vaticinant que si no fos dit senyor, fins seria possible que desapareixessin els obstacles per la bona armonia dintre la família republicana de la localitat.

«No fa riure això?

Ara que l'embrutiment moral dels seus capsdevanters arribat a un extrem extraordinari amb la gestió administrativa dels interessos del comú, aont s'ha evidenciat una vegada més la nulitat dels seus capitossos; ara que'l possible comença a cotejar el valor moral dels uns i dels altres, no saben com sortir del llot d'inmundicia en que's troben els eterns manejadors de totes les inmoralitats, venen i ens parlen de una intel·ligència futura.

«No fa riure això?

Renteu-vos bé la cara i les mans, puig ja vos digué, nostre amic senyor

Pallejà, quant acabà la seva tasca dintre'l consistori, que ell i els seus amics sortien del saló de sessions amb la cara ben alta i les mans ben netes...

No volem contestar com podríem aquestes grolleries que ens dirigeix «Las Circunstancias», o sigui el senyor Pallejà, que ho fa en català per a «despistar», pobre home! Pero si que volem que consti i ben alt, que nosaltres mai hem anat al darrera dels possibilistes per a pactar cap coalició ni intel·ligència, i que en canvi ells no ho poden dir així amb respecte a nosaltres, per quant ens convidaren a unes reunions que tingueren lloc al Centre del carrer de l'Hospital, per a pactar una coalició d'esquerres. Bé és cert per xó, quel convit es degué als socialistes i als radicals, els quals imposaren la nostra convocatòria als possibilistes abans d'entrar en tota negociació.

Això apart de que'n honra com esquerren i republicans, ens plau fer-ho constar per a que's vegi que sense nosaltres, sense els nacionalistes republicans, no serà mai possible una intel·ligència o coalició d'esquerres a Reus.

Per lo demés, la portuguésida dels possibilistes al rebutjar tota idea d'intel·ligència amb nosaltres, per repugnància que'l inspirem, és d'una audàcia inconcebible en gent descalificada per mals administradors, per defraudadors, prevaricadors i dilapidadors de l'Hisenda Comunal que han portat a la ruïna i al descrèdit al nostre Ajuntament.

¡Pero qué s'hi fará si sempre s'ha d'ésser emmascat per una paella i insultat per una comare indecent!

DIVAGACIÓ XI

Hem vist com els operaris de diferents arts arreglaven el piset nou, de la casa renovada, destinat a rebre als nous casats. Es un espectacle que m'agradava a mi i t'agradava a tu, amiga meva. Un pis nou d'una casa nova que s'arregli per a rebre a uns nuvis enamorats és una mena de cosa que té molta dolgor, talment com una fruita madura i daurada en mans d'una nena riallera i banyada pel sol de juny. Es com és ara una aurora d'un nou dia de primavera. Es la prometessa d'una nova savia de vida, que promet molt de si. I tú i jo, sense dir-nos-ho, sentíem una vaga delectança en aquesta contemplació, doncs pensavem en un altre piset i en uns altres operaris que l'arrelaran afanyosos en un dia nou, més o menys llunyà, i que encara ens interessarà més que el que avui veiem arreglar, tú i jo, amiga meva. Desitgem-los-hi, als joves inquilins que vinquin a habitar-lo, forces alegries sanes i austeres, com les tindrem nosaltres dos, si la Providència i la voluntat nostra ho vol.

NOVELL.

Gazeta del treball

CONFLICTES

S'han declarat en vaga els operaris empleats en la preparació de filatures de la fàbrica dels senyors Regordosa germans, de Pont de Vilomara, motiu pel qual s'han vist precisats a suspenssos llurs tasques els restants obrers,

en nombre de 200. Els vagistes sol·liciten augment de sou.

Els obrers de les fàbriques de cintes, de Manresa, han presentat als patrons unes bases en les quals es demanen millors condicions econòmiques de caràcter general.

La vaga que'l mecànics de Barcelona sostenen contra la casa Torras i Bordas segueix en peu. Hi ha alguns obrers detinguts amb motiu d'aquesta vaga.

NOTES BARCELONINES

La ofrena dels voluntaris catalans

L'onze de setembre, la data commemorativa de la pèrdua de les llibertats de Catalunya, revesteix cada any més gran solemnitat, malgrat del que sistemàticament puguen dir els periòdics anticatalans com «El Liberal». L'homenatge rendit als que sucumbiren defensant les llibertats de la patria, ha sigut enguany grandios; nombroses les ofrenes portades a la estatua del «conseller en cap» Rafel de Casanova, qual monument, obra de l'arquitecte Soler i March i de l'esquulptor Llimona, quedà inaugurat definitivament.

Se repetiren també els incidents de sempre: la policia que s'enrabia i trenca la «neutralitat» al sentir cridat visca Catalunya; i uns jovenets que són empresonats i sotmesos, amb un extrem rigor, bon xic més que els culpables dels successos de Girona, a la jurisdicció militar, per suposats crims subversius, que encara no han estat comprovats.

Corones de flors, branques de roure i de llorer, amb flaques de la bandera catalana, portaren els bons patriotes al monument a Casanova en memòria d'aquella luctuosa data; però, entre tanta i tanta sentida ofrena, cap com la dels voluntaris catalans que lluiten en el front francès.

Aquests soldats catalans han tingut un gest delicat i patriòtic, penyora del seu amor a Catalunya: En record del 11 de setembre de 1714, han enviat al monument a l'heroic conseller una hermosa palma de flors silvestres recollides en els camps de batalla i teñides de sang dels germans morts.

El bell gest dels voluntaris catalans té un doble simbol: és la palma del sacrifici i de l'heroisme en ofrena a la patria catalana; és el record dels que moriren defensant les llibertats de Catalunya, tributat des de les trinxeres pels catalans que lluiten defensant la llibertat del món.

Catalunya deu corresponder a la simbòlica p lma dels voluntaris catalans amb branques de llorer i palms de victòria en aquests moments decisius del triomf definitiu de França, patria espiritual de tots els homes.

VINATEA.

Per l'Orfeó Català amb motiu de ses bodes de plata

Segueixen rebent-se bon nombre de adhesions per a l'homenatge al benemerit mestre Millet, amb motiu de la vinticinquena anyada del gloriós Orfeó Català, per ell fundat i dirigit. Mai com en aquesta commemoració serà més oportú que tots els Orfeons de la nostra terra s'ajuntin, per primera vegada, per a retre homenatge al qui és inspirat director espiritual de tots ells; perquè del mestre Millet i de l'Orfeó Català n'han rebut l'exemple en la constància i la inspiració per a llur desenvolupament.

Així, doncs, no és res més que natural que totes les Entitats Orfeòniques de Catalunya aportin la seva adhesió ben encoratadora, per a tot el que es cregui digno del mestre. Han publicat brillants articles pregont l'entusiasme i l'amor que la seva obra inspira, els mestres Llongueras, Pecanins i Gibert Camins, ajudant així a que es faci i s'enrobustexi la opinió a redós de l'esmentat projecte.

Les entitats adherides novament, són les següents:

Orfeó Nova Catalonia; Orfeó «Cancions i Gloses», del Centre Moral de Sant Francisco de Paula; Orfeó Pom-

peia; Orfeó Barcelonés; Orfeó Atlàntida; Eco de Catalunya; Orfeó lleidatà «La Violeta»; Orfeó Manresà; Orfeó «Cirvianum», de Torelló, i Orfeó Seráfico Marià, d'Arenys de Mar.

Es prega a les entitats que no ho han fet encara, que amb tota urgència enviïn l'adhesió corresponent a l'Orfeó Graciens (Bretón de los Herreros, 34 i 36), per a poder convocar a totes les adherides per a primers d'octubre, i així entrar en la realització de tot quant siga més digne de l'homenatge.

Secció Oficial

RÈGISTRE CIVIL

Inscripcions del dia 21 setembre de 1916

Naixements

Juliá Reig Borrás.—Josep Solanes Serra.

Defuncions

Josep Setó Palau, 63 anys, Vallroquetes, 1.—Antonia Garriga Gúsi, 38 anys, Doctor Robert, 37.

Matrimonis

Josep Carbó Oriol amb Francisca Gatell Pagarolas.—Pere Ferré Sugrañes amb Teresa García Cort.

Centre de Lectura

Secció de Música

Se posa en coneixement dels senyors socis d'aquest Centre, que'l dia primer d'octubre s'obrirà les classes de Solfeig i Teoria i Piano en l'Acadèmia de Música que sosté aquesta Secció.

Queda oberta la matrícula en Conselleria, on se facilitaran detalls.

Reus setembre 1916.—P. A. de la J. S.—El secretari, Josep Abriló.

Informació

Escola de Viticultura i Enologia de Reus

Observations Meteorològiques

DEL DIA D'AHIR

	A les 9	A les 15
Baròmetre corregit a 0°.	747.6	746.4
MÀXIMA { Sol... 24.1		
TERMÒMETRE	Umbr... 22.0	
MÍNIMA { Sol... 12.5		
Termòmetre sec. 18.8	19.0	
PSICRÒMETRE	Idem humit... 11.7	12.8
Humitat relativa de l'aire. 41.5	43.9	
Tensió del vapor acuós. 6.7	7.2	
ANEMÒMETRE	Direcció del vent. NO	ON O
Velocitat del vent. 544	117	
Pluviòmetre.	10.0	3.5
Evaporímetre.	Ras	Ras
Estat del cel.		

La Societat d'Estudis Catalans de Perpinyà ha dirigit una comunicació a l'Associació de la Premsa Diaria de Barcelona, agraint-li vivament les gestions practicades en pro de l'escriptor rossellonenc en J. S. Pons, presoner dels alemanys, destinat a un camp de repressió i lliberat del mateix i assistit per l'esmentada Associació.

Pels dependents de l'autoritat ahir foren expulsats dos captaires que punxaven els pisos.

Entre els festejos que tindrán lloc aquest dies a Tarragona en honor de la seva patrona Santa Tecla, s'hi celebrarà un concurs de bestiar, concedint-se valiosos premis a aquells exemplars que millors condicions zootècniques reuneixin.

El doctor Mercader, de retorn de l'estiu, s'ha encarregat novament del seu Consultori de malalties dels ulls, araval alt de Jesús, 26. Reus.

Els guarda-termes ahir denunciaren a dos pastors per pasturar els seus ramats i cullir pàmpols de cep en propietat ajena i sense consentiment del dueny.

Tenim molt bones referències dels artistes que componen la companyia d'òpera que sola la batuta del mestre en Jaume Capdevila donarà dues funcions en el Teatre Circo.

També sabem que l'abonament a hores d'ara és ja molt nombrós;

dels corredors per aquesta ciutat en el matí del dit dia.

També s'han inscrit al Concurs i campionat atlètic provincial que deu celebrar-se demà els coneguts atletes d'aquesta ciutat senyors Vidiella i Arata.

Aquesta nit, a dos quarts de deu, se reunirà en el local d'estiu de la societat «La Palmera» la Comissió executiva de l'homenatge an en Marius Ferrer Segarra per a donar compte dels seus treballs i avençar els últims tractes respecte a l'acte.

La Comissió ens prega fem públic que si per descuit quedés algú delegat sense invitació pot donar-s'hi amb les presents ratlles.

S'ha disposat que en lo successor no podrán ésser admesos als concursos per a l'ingrés en el cos de seguretat, els llicenciat de l'exèrcit que no alcancin l'estatura mínima de 1.677 mil·límetres.

La sessió ordinaria de l'Ajuntament se celebrarà de segona convocatòria aquesta nit a les nou.

El quadern d'aquesta setmana de «Lectura Popular» publica una col·lecció de poesies del distingit poeta barceloní en Joan Llongueras.

El Casal Catalanista, de Poble Sec, ha acordat disoldre's, per a que tots els seus socis ingressin en el nou Centre Nacionalista Català, en constitució.

En virtut dels estatuts del Casal, de Poble Sec, els seus fons seran entregats a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana.

Per furtar sacs buits d'un magatzem ahir foren detinguts dos joves de 15 anys.

En el terme de Cambrils han sigut apresats 28 bultos de tabac de contraband i la embarca ió que'l portava, havent sigut detinguts quatre homes.

La Societat d'Estudis Catalans de Perpinyà ha dirigit una comunicació a l'Associació de la Premsa

que fa creure que les dues dites funcions es veurán concorregudíssimes i en les quals els aimants de l'art podrán deleitar-s'hi.

A l'objecte de prendre part en les tasques del Congrés Dental Espanyol, que aquests dies s'està celebrant a Bilbao, ha sortit per a dita vila, l'acreditat dentista d'aquesta ciutat, don Josep Sisquelles.

El pròxim dilluns, dia 25, rencarà sa consulta professional en el Gabinet Odontològic que té en la plaça de Prim, 1.

El jove Vicens Calabuig, de 15 anys d'edat, treballant a la fàbrica de serrar que en Joan Roig té instal·lada a la plaça de Sant Francesc, ahir se produí una ferida a la mà, que li fou curada a la clínica del metge Roig.

Aquesta nit se celebraran en el cine Sala Reus les acostumades sessions, en les que s'hi projectarà un esplèndit programa de les últimes produccions cinematogràfiques de la casa Pathé.

Xorisso marca EL LEON

Fabricats exclusivament amb carns de tocino escullides i fresques

De venda:

Josep Fargas, carrer Santa Agnès.

En el passat mes d'agost foren embarcats en el veï port 7.300 bocois, 1.169 pipes, 372 mitges, 117 quarts, 15 octaus de vi; 203 sacs d'avellana, 500 d'atmetlla; 1.329 bocois, 10 quarts, 391 barrils, 26 bidons i 200 caixes d'oli.

El Dr. TORNOLAU, especialista en parts i enfermetats de les dones, ex-quefe clínic de la Maternitat i Col·legi de la Pau, de Madrid,

HA TRASLLADAT

el seu consultori al carrer de Sant Joan núm. 2, primer, damunt del Cafè d'Esanya.

Consulta de 10 a 12 i de 3 a 5.

Telèfon número 78

Fa falta

Dependent i Aprendent

per a un comerç de Merceria i Novetats d'aquesta.

Informarán en aquesta impremta.

Espectacles

Teatre Circo

Gran companyia d'òpera dirigida pel mestre Jaume Capdevila.

Elenc artístic

Tiples.—Emilia Viñas, Josefina Mau-ro, Enriqueta Casas, Josefina Crespi i Lluïsa Casas.

Tenors.—Anton Marqués i Benjamí Font.

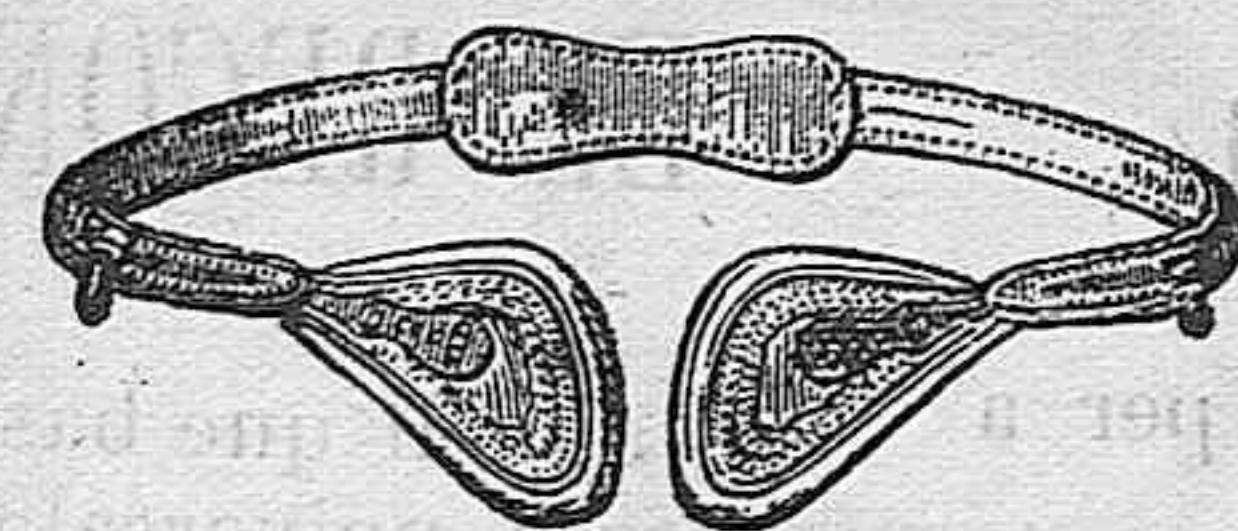
Barítons.—Joan Valls i Alexandre Nolla.

Baixos.—Manuel Massiá i Francisco Font.

Debut: dissabte, amb les magnífiques òperes «Paglacci» i «Cavalleria Rusticana».

Sala Reus

Grans sessions de cine per a avui. Esplèndit programa. Preus i hores de costum.

AVIS

Als trenrats i al públic en general

No hauria de permetre's el cinisme de certs intrusos xarlatans i mercaders d'ofici, que amb el major descaro i frases desllumbrants, anuncien la curació radical de les hernies, sense conèixer sisquera en que consisteix aixal dolència, i sense comptar amb cap títol que justifiqui la seva aptitud.

Molts són els que venen braquers, pocs molt docents els que saben col·locar-los, rarissims els que coneixen que és una hernia.

JOSEP PUJOL

CIRURGIA

Especialista en la curació de les hernies (trenrats) amb 28 anys de pràctica entre la casa Clauses, de Barcelona i mon establiment de Reus.

Braquers de totes classes, lo més pràctic i modern per a la curació o contenció de les hernies per cròniques i rebels que siguin, des de 3 pessetes a 125.

Faixes hipogàstriques o ventrals, tirants omoplàstics.

Gran assortit en lentes i gafes per a miopes i vista cansada.

Binocles teatre i campanya i tot lo concernent al ram d'òptica, cirurgia i ortopèdia.

NOTA.—No equivocar aquest antic i acredi-

SENSE aquesta marca

l'aparell **NO** és un «Gramófon»

: : Catàlegs gratis : :

— DIPOSIT DE RELLOTGERIA.—RELLOTGES DE BUTXACA, DESPERTADORS DES DE 2'90 PESSETES —

tat establiment LA CREU ROJA, dirigit per persona competent, i amb títol professional, amb altre d'igual article que hi ha en el mateix carrer, que amb el fi de despistar a la meva clientela i per a millor aprofitar-se del crèdit que gosa casa meva, s'ha establert prop de la mateixa.

'La Cruz Roja'

CASA FUNDADA EN 1896

Monterols, NO EQUIVOCAR-SE al costat del fabricant de gorres don Isidro Pons núm. 16

TIPOGRAFÍA CATALANA.—LLOVERA, 23

COL·LEGI CROS

De 1.ª i 2.ª Ensenyança :: Interns i Externs

Des del dia primer de setembre queden reanudades les classes de pàrvuls.

Elemental, Superior, Comerç, Batxillerat, Telègrafs, Co-
rrer, Francès, Anglès, Música, Dibuix i Caligrafia.

(L'última per professor de l'Institut).

Carrer de la Font, 5, enfrente a l'Esglesia de S. Pere. Reus

La bombeta elèctrica marca

"POPE"

es distingeix de totes les altres per sa duració, llum blanca i poc consum

Representant exclusiu per la província de Tarragona:

AGUSTÍ GIL

Carrer Estanislau Figueres, 18. - Café del Brasil

COL·LEGI D'INTERNS DE L'INSTITUT

DIRIGIT PER
Don Joan Ollé Vallés

DIRECTOR ESPIRITUAL:
Rvnt. Dr. Don Ramón Mingueu
Capellà del mateix Institut

Pàrvuls, Elemental, Superior, Batxillerat, Ma-
gisteri, Càcul Mercantil, Senyuría de Llibres,
Caligrafia, Redacció i Ortografia, Francès,
Mecanografia, Solfeig i Piano.

-- Entrada per la plaça d'Hèrcules --

Companyia del Gramófon

SOCIETAT ANÒNIMA ESPANYOLA

Èxit colosal dels célebres artistes

Titta Ruffo i Caruso

en discs marca Gramótono

De venda: R. Perpiñá.

Major, 22. — REUS. — Despatx: 24, pral

REUS. — Despatx: 24, pral

REUS. — Despatx: 24, pral

Institut de Bioteràpia i Laboratori Microbiològic Clínic

DEL Doctor **A. FRIAS**

VACUNACIÓ CONTRA LA

RABIA

La vacunació deu començar abans d'haver transcorregut 10 dies després de la mossegada

Diagnòstic o revelació experimental de la rabia en els animals causants de les mossegades. Anàlisis bio-normals i patològics. —Arraval baix Jesús, 33. Reus

Nou Consultori de Medicina i Cirurgia

Dr. Josep Rebullida Pedret

EX ALUMNE INTERN DEL Dr. CAJAL

Especialitat en enfermetats del noi i de la dona

Alumne de les clíiques dels Drs. Olshausen, de Munich, i Pfaundier

OPERACIONS. — Hores de consulta: de 10 a 12 del matí i de 3 a 5 de la tarda

Hotel París. - REUS

Comerç de Ferreteria i Quincalla

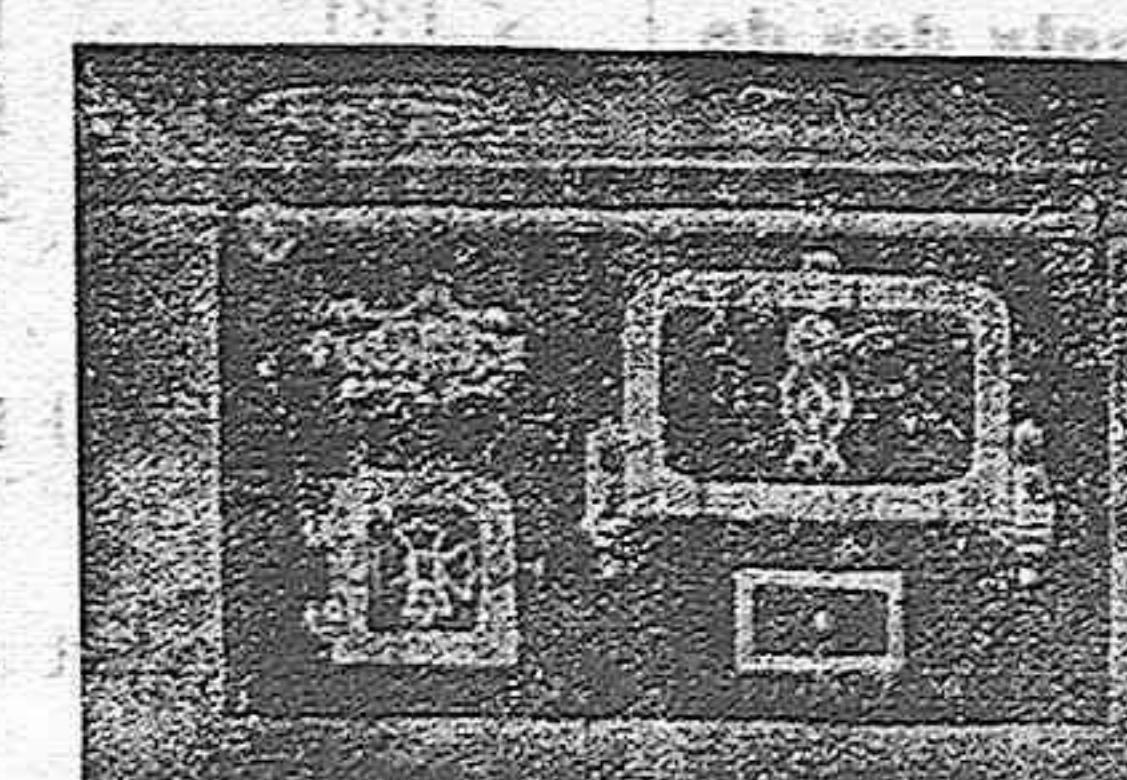
Material per a mines i obres públiques. — Especialitat en articles per a construcció d'edificis

RAMÓN SALVAT

ARRAVAL ALT DE JESÚS, 30. — Telèfon 220. — REUS

Cuines econòmiques

No compreu cuines sense fer-se càrrec de les vantatges que reuneixen les d'aquesta casa.

Totes les cuines, són assegurades i garantides de ínim consum de combustible,

Assortit complet de tot lo concernent al ram de furnisteria

CARBÓ MINERAL AGLOMERAT

PER A CUINES ECONÒMICHES I CALEFACCIÓ

30 per 100 més econòmic que'l Koc

COTISEM: Carbons asturians i regionals en grans cantitats.

ENCARRECS: Reus, 15, primer, 1.ª (Travessia Sant Joan). Telèfon 185.

EL CAS MES SENZILL DE TOS;

el retredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions transitòries constitueixen un perill serio i constant. La TISIS, BRONQUITIS, CRONICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de atarros mal cuidats. Les

Litinoides Serra

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a l'obtenció de

riquíssima aigua de taula

Exigiu sempre el nom Litinoides Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és llegítima, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estomac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capses de 12 paquets a 1 pesseta; de 50 paquets a 3·65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes; UN PAQUET SOLT: 10 CENTIMS.

PASTILLES SERRA

compostes de balsàmics, antissèptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir promptes i satisfactoris resultats.

Calma la tos rápidament, estova el pit, descarrega els pulmons i fan desaparéixer tot seguit la fadiga que oprimia i dificultava la respiració.

Es venen a 2 rals capsas.

FARMACIA SERRA, Arraval de Santa Agnès, 80 - REUS

IBARRA i C. S. en C. - Sevilla

Línia regular de grans vapors

Tots els DIJOUS sortida fixa del port de TARRAGONA per a València, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cadiz (admetent carrega per a Ayamonte i Illa Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía-Carril, Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián. -- Servei ràpid eventual per a Galicia i Nort d'Espanya, amb escales a València, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, emplenant solament 14 dies en el viatge. -- S'expedeix coneixement directe per a Larcà i Sant Esteve Pravia, amb trasbor al vapor Luarca núm. 3 i per la Dunquerque als vapors de la Companyia Francesa «Denis i d'Anzin».

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Únic servei fixe i setmanal per a Cette i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Spbre.	7 Vapor Cabo Roca
" 14 "	Corona
" 21 "	Oropesa
" 28 "	Peñas

Per a Cette i Marsella

Spbre.	8 Vapor Cabo Oropesa
" 15 "	Peñas
" 22 "	San Vicente
" 29 "	San Sebastián

Ferrocarrils

Servei de trens que regen des de 1 de juliol de 1915

DE REUS A BARCELONA

Surf 5'03 per Vilanova; arriba 8'48 m
" 8'38 " " 9'38
" 7'25 " " 9'23 e
" 8'49 " " 13'27 m
" 14'13 " " 17'42 e
" 17'16 " Vilanova " 21'44 o
" " Vilafranca " 20'37
" 21'25 " " 23'28 r

DE BARCELONA A REUS

Surf 5'26 (trasb. Roda); arriba 9'23 m
" 8'33 " " 10'36 r
" 9'20 " " 12'47 c
" 13'00 " " 16'15 o
" 15'23 " " 19'24 m
" 19'49 " " 21'53 e

DE REUS A TARRAGONA

Surf 7'38 arriba 8'11 m
" 9'56 " " 10'30 m
" 12'54 " " 13'24
" 14'30 " " 15' m
" 18'8 " " 18'35 c
" 20'50 " " 21'34 m

DE TARRAGONA A REUS

Surf 7'35 arriba 8'10 c
" 9'10 " " 9'50
" 12'17 " " 12'45 m
" 16'36 " " 17'14 m
" 19'25 " " 20'03 m

CANVIS CORRENTS

donats per la Junta Sindical del Col·legi de Corredors de Comerç de la plaça de Reus.

ESTRANGERS

Londres 90 d.	ops.	din.
Idem xeque...	>	>
Paris idem...	>	>
Berlin idem...	>	>
Marsella vista...	>	>
Hamburg vista...	>	>

VALORS LOCALS

Canvi anterior de operacions	Valor nominal Pts.	Valor següent
455 Gas Reusense	250	
600 Industrial Harinera	500	
615 Banco de Reus de Descuentos i Préstamos.	500	
500 Obra Electra Reusense.	500	
25 Companyia Reusense de Tramvias, S. A.	250	
200 Idem id. Serie B.	500	
400 Electra Reusense.	500	
2600 Institut P. Mata.	2500	
520 Institut P. Mata.	500	
160 Empresa Hidroeléctrica	369·50	
523·50 Obligacions Manico Reusense.	500	
Carburós de Teruel.	500	
50 Pantà Riudecanyes.	50	

EL RECONSTITUENT MILLOR

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment, proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofostorina Serra

agradable al paladar com la né, fins i tots, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFA el cos renit per l'anèmia; re-mineralitza la matèria gris; aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensable per a totes a les persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'ímpotent.

NOVA LÁMPARA ESTRANGERÀ

Làmpara Nitrogèn

Dispot 1½ Watt

Gran potència lluminosa. -- Consum veritat.

Duració sens rival.

Demaneu-la a tots els bons establiments d'Electricitat i a vostres electricistes.

Concessionari i dipositari per a Espanya i Portugal:

Plutarc Texidò. - Carme, 35. - Barcelona

Per a demandes, dirigir-se a la tenda de material elèctric, CARME, 35. — PROP DE LES RAMBLES

Representant en aquesta província

JOSEP BALDRICH

SANT ELIES, 2, 2.º, 1.º REUS

TARIFES

Per a l'inserció d'anuncis en aquest diari

PREUS MENSUALS

En 1.ª plana	En tercera plana	En 4.ª plana
Pagarà 4 pessetes per cada espai de 5 per 7 centímetres	A una columna	Pagarà a 2 pessetes per cada espai de 5 per 10 cm, que ocupa
Fins a 3 cm. d'altura.	3·75	10·00
De 3 a 5 "	5·25	14·00
Per cada cm. més.	1·00	1·50

Els remits, anuncis de crònica, de secció oficial etc. etc., un número redunt d'incursions pagaran a 25 céntims la ratlla per la primera inserció i a 10 céntims la següent. Quan arribi a publicar-se un més pagaran a 10 céntims per cada inserció.

NOTA: Tot anunci a més de son import segons tarifa, costarà l'impost del timbre a ratlla de 10 céntims per inserció.

SABATERÍA

— DE —

PERE ROIG

SUCCESES DE JOSEP M. MARTÍ

Baratura - Elegància - Solidesa - Perfecció

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 28 - REUS